

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

24. Ablutio manuum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

quo mihi bene complacui. Propter scelus populi mei percussi eum.

At tu, o Mater, nosti Filium hunc tuum? Ecce homo. Vide, vide, Mater, utrum hæc tunica Filij tui sit, an non? Tunica Filij mei est. Homo natus est in ea, & ipse fundavit eam Altissimus.

Psal. 86.

Tu solus ergo, ingrattissimus homo, hominem non recognoscens? O homines recogitate eum, qui talem adversus semetipsum à peccatoribus sustinuit contradictionem. Contemplamini nunc superbi humilem: ambiriosi intuemini despectum: avari respicite liberalem, vel usque ad pretiosi sui sanguinis effusionem: injuriarum vindices discite agni hujus mansuetudinem: voluptatum amatores in hoc pœnarum spectaculum oculos defigite, ut vestras coercetis libidines, cupidinisque flammam extinguatis. Videte, videte in vibicibus ejus serpentem toto corpore vestro luxuriæ pruriginem: in corona capitis ejus spinea, capitis vestri superbiam, & elationem: in arundineo sceptro torius vitæ vestræ vanitatem, & fastum: in veste purpureâ vestram animadvertite ambitionem. Exhibitum vobis agnoscite congenitæ complacentiæ studium, stultum auræ popularis venatum, laudisque propriæ nundinationem: & ut compendio dicam, vos ipsos in hoc irrisionum, dolorumque schemate toros ad vivam intuemini, castigatamque in eo contemplamini vitæ torius vestræ vanissimæ fabulam, ne & vos postea summâ cum confusione ostendamihi, dicaturque de unoquoque vestrum: Ecce homo, qui non posuit Deum adiutorem suum, sed speravit in multitudine divitiarum suarum, & prevaluit in vanitate sua.

Hebr. 12.

Habes quod in illo quisquis peccator videre debeat.

Psal. 51.

Væ nobis (fratres) si plagosus ita, ita lividus pro nobis fieri dignatus non esset. Planè tales essemus & nos, nisi hic unus homo patiendo restitisset rem. Tales nos è Dei manibus exiremus, nisi taliter tulisset ille exire è manibus hominum.

Psal. 48.

Sed hæc spes nostra ad Deum, hæc fiducia munimur, ut cum malorum hinc multorum, illinc bonorum nullorum, aut paucorum consilij, in desperationem vergemus, & dicitur nobis: *Frater non redi-*

mit; dicamus protinus: Redimet homo, & dabit Deo placationem suam. Ecce homo obsecro noster. Ecce homo, qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore ejus.

1. Pet. 2.

Plorabat olim Propheta, Dei personam referens: *Intuitus sum, & non erat homo. Ecce, ecce homo, qui modò interpositus stabit.*

Jerem. 4.

Conquerebatur ille: *Domine, hominem non habeo, ut cum turbata fuerit aqua, mittas me in piscinam. Ecce homo, ecce homo, qui suis ipsis languoribus sanet omnes languores nostros.*

Joan. 5.

Ecce homo, quid quereris? stagno mersare salubri,

Ille potest: tantum, quò velit, ipse velit. O ergo homo pro hominibus constitutus in iis, quæ sunt ad Deum, qui condolere possit iis, qui ignorant, & errant, tentatus per omnia, sis mihi homo, & quando es homo Deus, sis mihi in omnibus homo Deus.

ABLUTIO MANUUM.

PUNCTUM XXVII.

Accepta aqua lavit manus coram populo dicens: Innocens ego sum à sanguine justis hujus.
Matt. 27.

Manus nostra non effuderunt sanguinem Deut. 21. hunc. Certè ais.

Et tergens os suum, dicit: Non sum operatus malum. Prov. 30.

O, o imunde, si laveris te nitro, & multiplicaveris tibi herbam borith, maculatus es in iniquitate tua coram Domino. Nò purgant, non purgant contaminatum animi manus lotæ, inquit verè, & appositè D. Leo, nec in aspersis aqua digitis expiatur, quòd famulante impia mente committitur. Quis enim extendet manum suam in Christum Domini, & innocens erit?

Jerem. 2.

Quid niteris bonam ostendere viam tuam dicens: Absque peccato ego sum, & innocens? Ecce

D. Leo. ser. 3. de pass.

Manus lotæ non purgant animum.

1. Reg. 26.

Jerem. 2.

Ecce

Ecce ego iudicio contendam tecum, quia dixisti: Non peccavi.

Jerem. 4.
Ezec. 24.
Amb. in Luc.

Lava, lava à malitia cor tuum, & Pilate, ut salvus fias. Verum immunditia tua execrabilis. Unde in te Ambrosius: Innocentem se voluit ostendere Pilatus verbis, & manus abluendo, non tamen satisfecit, se ostendere innocentem, oportuit se facere innocentem solvendo Jesum: manus quidem lavit: sed facta non diluit: iudex enim nec invidiæ cedere debuit alienæ, nec timori, ut morti sanguinem innocentis addiceret.

D. Leo.

Et pulchre D. Leo sic fatus: Nec in accusato Pilatum reperisse culpam, nec in sententiâ suâ tenuisse constantiam, docet ipsa cognitio, in qua Iudex, quem innocentem pronunciat, damnat, adjiciens in quo populo sanguinem iusti, à quo abstinentium sibi, & intellectu proprio senserat, & somnio uxoris noverat.

B. Laur. de triumph. Christi agone, c. 19.
Manus suas Pilatus pueriliter lavit.

Pueriliter ergo (addit tam acutè, quàm piè Justinianus) coram populo, aqua accepta, lavit manus suas dicens: *Innocens ego sum à sanguine iusti huius.* Lavit manus suas, tanquàm si per abluitionem corporis sordes tergerentur animarum. Fecit illi in stultitia opinio. Non est corporaliū macularum punitor Deus, sed spiritalium: neque de exteriori, sed de interiori statu hominum iudicat. *Lavamini,* inquit per Prophetam, mundi estote, auferite malum cogitationum vestrarum, quæscite agere perverse, discite bonè facere, quarite iudicium, subvenite oppresso, iudicate pupillo, defendite viduam. Nitorem igitur conscientie, animæ pulchritudinè, mentis munditiam, atque sinceritatem vitæ ab unoquoque nostrum exigit, nec discutit, utrum quis non lotis manducet manibus, aut immundis incedat pedibus, seu maculosis, seissisque vestibus gradiatur. *Ego sum* (inquit ipse) *quis scrutor venes, & corda, & do unicuique secundum opera sua.*

Et bis peccavit

Dupliciter igitur deliquit: ræses, & neutrum satisfaciendo detersit: pro humano timore contra mentem egit, & injustissime damnavit innoxium: proprium aliis imposuit facinus, atque sine compunctioni, gemitu solâ manuum abluitione se Deo satisfacere credit.

A Sed peregre Hiæ Hieronymus, hanc manuum abluitionem expendens, quid in ea sibi Pilatus voluerit declarat. Pilatus, inquit, accepit aquam iuxta illud propheticum: *Lavabo inter innocentes manus meas;* quodammodò in hoc cõtestans, & dicens: Ego quidem innocentem volui liberare, sed quoniam seditio oritur, & rebellionis mihi contra Cæsarem crimen impingitur, *innocens sum à sanguine iusti huius;* vos videritis, quasi dicat. Ego minister legum sum, vox vestra sanguinem fundit.

Hieron. in Cant. Matt. 27.

Psal. 25.

B O præsidem infelicem! Frustrâ, frustrâ (exclamat in te Cyprianus) manus in Prætorio abluis, à sanguine Domini te profitens innocentem. Tunc ipse causam mortis cum diligenter inquiseris, te non invenisse in eo frateris: ipsa conjux tua tibi nihil tibi & justo huic esse mandaverat: non excusas, sed accusas, causam tibi facis cum Iudæis communem: illi se proditione; tu parricidio te condemnas: illi linguâ; tu ferro occidis: tam te, quàm illos inauditæ crudelitatis scelus involuit. Veniet anima tua in manus Iudicis: quem condemnas, fractisque tribunalibus tuis iudicaberis, & demergèris in profundum Inferni, eruntque tibi, & Iudæ scelerato in tenebris, & gehennalibus flammis pœnæ irremediabiles, inconsumptibiles ignes, dolores perpetui, & tormenta æterna.

Cyprian. ser. de Pass. Chr.

D Nihil planè potuit Pilatum excusare, quod innocentè capitis damnarit: nullo hic certè iudicio, aut jure usus est, nulla hic certè iudicio, aut jure usus est, nulla æquitate in eo damnando, qui fuit innocens publicè pronunciat: sed securus est miser rationes privatas rerum publicarum, & statuum, quas vocant, quæ à sæculi humanâ prudentiâ excogitata, infelices rebus publicis, & statibus perpèrè moliantur.

Pilatus damnabilem statum rationem habuit.

E O perverfam damnandamque statum rationem! Applaudere is voluit populo, proceribus, Cæsari magis, quàm Deo. Pilatus autem volens satisfacere populo. Detulit nimirum multitudini, ac proceribus Politicorum instar. Pluris fecit Cæsaris amicitiam, quàm Dei gratiam.

Marc. 15.

Princeps liber sit ab affectibus, oportet.

Not

- Arist. 10.* Non rectum est, hominem, inquit Philo- A
Eth. 7. sophus, quem affectus animi sollicitant, & non potius legum, in republica dominari.
- Idem c. 12.* Qui legem imperare jubet, is Deum, & leges jubet imperare, qui verò hominem belluam adjungit: huic enim similis est cupiditas, & ita Magistratus etiam optimos pervertit.
- 4. Polit. c. 14.* Respublica nulla est, ubi leges non tenent imperium.
- 1. Rhet. c. 1.* Non oportet iram, aut invidiam Judicem impellendo, à recto Judicem flectere: se similes ei sumus, qui eam, qua usurus sit, regulam prius inflectit.
- 10. Eth. 12.* Lex mens est sine appetentia. Judex ergo regula inflexa, perversa est, si in affectus inflectitur. Ratio status non damanda absolute, sed ea, quæ mala. Hæc Tyrannum, non Regem facit.
- 5. Polit. 10.* Pertinet ad Regis officium providentem esse, ut nec divites injuria, nec populares contumelia afficiantur. Tyrannis nullam habet boni publici rationem, præterquam compendij sui gratia: est autem tyrannicum propositum voluptas; regium autem honestas.
- 8. Eth. 12.* Tyrannus suam, Rex eorum, quibus imperat, utilitatem spectat.
- 5. Polit. 10.* Per eise status rationis maximæ, re- D
Rationis status gulaque tyrannidis; conductos retinere *improba quin-* custodes; sumptus facere in educando; *nam mores.* populo suo in nulla parte confidere; arma civibus adimere; multitudinem populi conculeare; vexare nobilitatem; clam evertere, & palam, & in exilium pellere: unde Periaudri consilium Thra- sybulo datum, supereminentes spicas mutilare, tanquam opportunum fuerit eminentiores civium de medio tollere.
- D. Thom. opusc. 20. c. 3.* Ex D. Thoma, præclaro illo opusculo de regimine Principum, ad mentem Philosophi: Discordias seminare, exortas enutrire, & ea, quæ ad fœderationem hominum pertinent, ut connubia, & convivium prohibere, & cætera hujusmodi, per quæ inter homines solet familiaritas, & fiducia generari, conari, ne potentes, aut divites fiant, ne potentia, aut divitiarum Principi nocivæ reddantur, &c.
- Prov. 28.* O verè tyrannicas rationes! Nunc, ni fallor, Sapientem habeo: Regnantibus impiis ruina hominum. Cum impij sumpturint principatum, gomet populus. Cum surrexerint impij, abscondentur homines. Rex justus erigit terram, vir avarus destruet eam. Et de his Vates: Et dixisti: Domini Regem, & Principes. Dabo tibi Regem in furore meo.
- 2. Reg. 12.* Annon talis ille, qui dixit: Pater meus aggravavit jugum vestrum, ego autem addam jugo vestro; pater meus cecidit vos flagellis, ego autem eadem vos scorpionibus.
- 1. Reg. 8.* Annon per similes ille primi Regum: Filios vestros tollet, & ponet in curribus suis, facietque sibi currus, & equites, & præcursores quadrigarum suarum, & constituet aratores agrorum suorum, & messores segetum, ac fabros armorum suorum: filius quoque vestras faciet sibi focarias, unguentarias, & pansificas, agros quoque vestros, & vineas, & oliveta optima tollet, &c.
- 5. Polit. 10.* Itane, rogo, Principes diu imperent? Hisne legibus, aut tyrannicis rationibus diu vivant? Aristoteles Politicorum 5. Corruptitur autem regnum, duobus modis: uno, si seditio oriatur inter eos, qui participes sunt regni: alio modo, si tyrannicè gubernare pergant, volentes esse domini plurimum, & contra legem.
- Prov. 10.* Rex, qui judicat in justitia pauperes, thronus ejus in æternum firmabitur.
- Eccles. 10.* Sedes Ducum superborum destruxit Deus, & sedere fecit mites pro eis.
- D. Thom. opusc. 20. c. 10.* Tyrannorum dominium diuturnum esse non potest, inquit D. Thomas, cum sit multitudini odiosum: non potest enim conservari, quod votis multorum repugnat; unde vix potest contingere, quod Tyranni dominum protrahatur in longum, non enim conservatur amore, sed timore, timor autem est debile fundamentum. Cur?
- Iob. 15.* Cunctis diebus suis impius superbit, & numerus annorum incertus est tyrannidis ejus. Sonitus terroris semper in auribus illius, & cum pax sit, ille insidias suspicatur, non credit, quod reverti possit de tenebris circumspiciens undique gladium, cum se moverit ad querendum panem, novit, quiddam paratus sit in manu ejus tenebrarum dies. Terrebit eum tribulatio, & angustia vallabit eum, sicut Regem, qui præpa-

preparatur ad praelium. Habitabit in circuitibus desolatis, & in domibus desertis, quae in cumulos sunt redactae. Non dirabitur, nec perseverabit substantia eius, nec mittet in terram radicem suam. Antequam dies eius impleantur, peribit.

D. Pet. Dam. lib. 7. ep. 5.

Exempla cape, eaque à B. Petro Damiano elegantè relata. Galba, inquit, Romanus Imperator quatuor tantummodò mensibus imperavit, & in Romæ foro gladio percussus occubuit. Tacco Neronem, prætereo Othonem, quos à semetipsis interfectos Romanae Reipublicae testantur Historiæ. Nonne Vitellius inirempus est à Ducibus Vespasiani? Nonne & Pertinax occisus est à militibus Prætorianis? Macrinus, Antonius, Alexander, Philippus, Gallienus, nonne omnes hi Imperatores militaris imperus gladios perulerunt?

D. Ambr. 2. Off. 7.

Princeps diligi
mauclit, quam
timevi.

Principi diligè à subjectis præstat, quàm timeri. Ambrosius secundo de officiis: David fortis in prælio, mansuetus in imperio, idèd non cecidit; quia charus omnibus fuit, & diligè à subjectis, quàm timeri maluit: timor enim temporalis tutaminis seruat excubias, nescit diuturnitatis custodiam. Et in prima Philippica Tullius Antonium absentem ita alloquens: Illud magis vereor, inquit, ne ignorans verum iter gloriæ, gloriosum putes, plus te unum posse, quàm omnes, & metu à civibus tuis, quàm diligè maui. Quòd si ita putas, totam ignoras viam gloriæ. Charum esse civem, bene de republica mereri, metu verò, & odio esse, inuidiosum, deestabile, imbecillum, caducum, quod videmus in fabulis ipsis, qui Oderint, dum metuant, dixerint perniciosum fuisse. Utinam, Antonium, avum tuum meminisses. Putasne illum immortalium mereri voluisse, ut propter armorum habendorum licentiam metueretur? Illa erat vita, illa secunda fortuna, libertate esse parem cum cæteris, Principem dignitate. Beatus est nemo, qui ea lege vivit, ut non modò impunè, sed etiam cum summa interfectionis gloriâ interfici possit.

Princeps ele-
mentia regnum

Princeps quòd diu, ac feliciter principetur, sit clemens, oportet. Specio tua, & pul-
Speranza Scriptura selecta.

A chritudine tuâ intende, prosperè procede, & suum felix, ac regna, propter veritatem, & mansuetudinem, diuturnum & iustitiam, & deducet te mirabiliter dexte. facit. ra tua. D. Thomas, vel quisquis Author est libri de eruditione Principum: Dominus, inquit, primum Principem populi Moysen constituit, qui erat mitissimus super omnes homines, qui morabantur in terra. Et 3. Regum legitur: Audivimus, quòd Reges domus Israël clementes sunt. Isaias petit clementem dominatorem: Emitte agnum, Domine, dominatorem terra. Et talis missus est? Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus. Lex eius vocatur Lex clementia. Et in signum clementiæ unguuntur Reges. Vel Assuetus, qui erat infidelis, voluit potentia nequaquam abuti magnitudine, sed lenitate, & clementia gubernare subiectos. Unde Seneca: Nullum ex omnibus clementia magis, quàm Regem, aut Principem decet.

Septem sunt, quæ Principem incitare debent ad clementiam. Primum humana ipsa natura, cui potissimum clementia, & mansuetudo congruit. Secundum nobilitas animorum, qui regendi sunt. Seneca: Remissius imperanti melius paretur, nam contumax est humanus animus, & in contrarium, arque arduum nitens, facilius sequitur, quàm ducatur. Tertium exemplum: inter exempla verò præcipuum exemplum est Summi Principis, scilicet Dei, qui benignus, & misericors est, & præstabilis super malitia Seneca: Si Deus placabilis est, & delicta potentum non statim fulminibus persequitur, quòd æquius est, hominem hominibus præpositum miti animo exercere imperium? Decet supremas excellentias inquit Cyrrillus ad Theodosium, sic Principis animi ad parcendum reis flexens, ut se-
Cyrill. Alex. Apolog. ad Theod.

renæ sint, & placido animo. Seneca pulchrè de Rege apum: Iracundissimæ, ac pro captu corporis pugnacissimæ sunt apes, & aculeum in vulnere relinquunt. Rex ipse sine aculeo est. Noluit ipsum natura nec sævum, nec ultionem in magno constitutum perere, telumque detrahit, iram ejus inermem reliquit, exemplum hoc omnibus Regibus ingerens. Pudeat ab exiguis animalibus non tra-
Apum rex sine aculeo Cur, aut quo mysterio?

Nnnn here

here mores. Tantò moderatior homo esse debet, quantò vehementius nocet.

Homini homine non prodigè utendum.

Quartum, humani sanguinis pretiositas. Idem Seneca: Clementia alieno sanguinè, tanquam suo, parit, & scit homini non esse hominè prodigè utendum.

Principi supplicia turpia aque, ac Medico funera.

Quintum finis, ob quem Principes sunt super alios constituti, ut scilicet hominibus medeantur: unde verecuadam est Principi, si eum occidit, cui mederi debuit. Non minus sunt turpia Principi, inquit Moralis, multa supplicia, quam Medico multa funera. Idem: Princeps alios ex civibus suis, quia utiles sunt, ac boni, libens videat, alios in numerum relinquat, quosdam esse gaudeat, quosdam esse patiatur. Sextum, quòd clementia Principi securitatem dat: Etrat, inquit Seneca, si quis existimat, ibi tutum esse Regem, ubi à Rege nihil tutum est. Securitas securitate mutuà pascenda est. Non est opus latera montiù abscondere multiplicibus muris, & turribus sepire Salvù Regem clementia in aperto præstabit, crudelitas hostes multiplicat. Itè: Oportet, voluntas ante se vivendi deficiat, quam causa: alioquin quemadmodum præcisæ arbores pluribus ramis repullulant, & multa satorum genera, ut deasiora surgant, rescinduntur: ita regia crudelitas auget inimicorum numerum tollendo; parentes enim, liberi, & propinqui, & amici eorum, qui interfecit sunt, in locù singulorum succedunt. Septimum, quòd clementia regnum roborat, unde dicitur Proverbiorum 20. de Rege, quòd roboratur clementia thronus ejus. Et Machabæorum 2. Davia in sua misericordia obtinuit sedem regni in sacula.

Prov. 20. 1. Mach. 2.

Cæterum qua clementia Pilatus usus est, qui nec ulla propterea lacessitus injuria, innocentè, ut furori seditiosè multitudine faceret satis, cõdemnavit? Pilatus autè volens populo satisfacere, tradidit illi voluntati eorum. Legi parendum, non hostiù voluntati: legi obtemperandù, non furori. Nihil di inæ legi Princeps antepobat, & post illam cætera habeat, quòd diutissimè, ac felicissimè principetur. Postquam Rex sederit in solio regni sui describet sibi Deuteronomium legis hujus, in volumine, legetque illud omnibus diebus vite sue, ut discat

Marc. 15. Luc. 22.

Deut. 17.

timere Dominum Deum suum, & custodire verba, & cæremonias ejus, qua in lege præcepta sunt, ut longo tempore regnet ipse, & filij ejus super Israël. Et sapiens universos Reges ita alloqueas: Cura, inquit, disciplina dilectio est, & dilectio custodia legum illius est, custodia autem legum, consummatio incorruptionis est, incorruptio autem facit proximum esse Deo. Si ergo (concludit) delectamini sedibus, & sceptris, o Reges populi, diligite sapientiam, ut in perpetuum regnetis, diligite lumen sapientie omnes, qui præstiti populis.

Inaugurabantur diurnâ felicitatem Levitæ, dum super caput uncti Regis reponebant diadema, & dabant in manu legem. Ita factù à Joiadâ in Joas filio Ochoziaz Rege declarando, coronandòq; dum regalem capitis ejus coronâ imposuit, & deinde librù legis in manù dedit, quo significaret, potestatem regalem debere legi divinæ servanda, retinendaque servare. Principè debere legem Dei in manu, hoc est, opere ipso, & observatio ne tenere, si longo velit tempore principari.

Sap. 6.

Huc quærendù venit, unde seniores illi Reges in Apocal. tam senes quia adorabât vivente in sacula, sæculorù, & mittebant coronas suas, ante thronum. Quid enim, quæso aliud est, coronas aureas ante Dei thronù mittere, quam in ipso throno confidentis pedib; calcadas subicere, hoc est, divino cultui, & venerationi consecrare, & si op' ita fuerit, pro Dei sanctissimis legib; retinendis, præceptisq; observandis, pro nihilo ducere? Ita, ita Reges consecrarent.

4. Reg. 11. Princeps legem Dei semper in manu habeat.

Miremur, si Præses hic diutius nõ præfedit, quia Dei leges cõtempserit. Miremur, sitam ipso, quam Hebræorù proceres politicis status rationibus abutentes, ne locum perderent, & gentè, omnia perdidissent: Cyrillus: Nam quemadmodum ipsi Salvatorè omnium Romanis tradiderunt, sic paulò post Romanis tradidi perierunt. Sed peregre gressi idè Cyrillus ad illa verba: Quid facimus, quia hic homo multa signa facit? O invidiâ (exclamat) bonis semper operibus æmulam! ò livorem, nihil nisi quod rectum, & bonù est, obliquò dente rodentem! Invidet Soli, quòd in plures suæ lucis distribuit radios. Æmulatur hominibus, quòd à veri Solis luce illustrantur, & ad fidè adducantur. Quare? Quia

Apoc. 4. Ita consecratur in imperio.

Judas cur Romanis traditi.

Cyr. in Ioan. lib. 12. c. 2.

Ioan. 11. Cyr. lib. 8. c. 1. Invidorum ingenium.

Quia vellent suam doctrinā, & paternas traditiones ab hominibus potius suscipi, atque in admiratione, honoreque haberi. Quicquid igitur Christo credentiū accesserit, sibi detractū putant, & tanto eorum gloriā magis labefactari, quanto plures in Christum crediderint. Vides, quōd id, quāmaximē timent, ne omnes in Christum credant, ac doctrina eorū neglecta pereat, & ipsi tanquā in honorati deserantur à populo, atque inglorij degant.

*Judai impro-
bam status ra-
tionem seque-
bantur.*

Verū (subdit Cyrillus. callidas status eorum rationes detegit) ut recta quadā ratione videantur moveri ad obfistendū Christi conatibus dicunt, Christū res novas moliri velle, rebellionē in Romanos excitare posse, & Iudæorū regnū sibi vendicare: ob quod, inquit, imminet periculum loco, & genti: nam Romani, accepto nuncio, & comperta rei fama, quōd in novandis rebus ipse studuerit, & Iudæorū sibi voluerit usurpare imperiū, collecto venient exercitu, & tollent locū nostrū, & gentē. His profectū in commodis tempestivē, a jure, occurrendū est: his tantis malis maturē est obviandū, dū adhuc res in integro est. Sustollendū est ē medio tantī auctor incendij. Hoc quidē dicentes, populū volunt concutere, ut pericula subiturū hac occasione ex susceptione tyrannidis, quasi dicant. Si Romani viderint eum turbas ducentē, suspicabuntur nos in tyrannidē velle cōsurgere, & destruent nostram civitatē. Sed ficticia erant, & commentitia, quæ dicebātur. Quid enim Dominus demonstrabat tale, unde hujusmodi de eo posset haberi suspicio? An milites circumferebant? An seditionē docebat? aut discessionē à Romanis? Nunquid dissuadebat censum dari Cæsari, aut pendī illi tributum? Quid, inquam, simile subostendebat, unde sumi posset argumentum affectatē ab illo tyrannidis?

O perversam (cōgō iterum exclamare) status rationē! Verū, vide, obsecro (subdit idē) quā inopes sint consilij, & quā impudenter mentiantur, & prospiciant. Proponunt ipsi, quōd si Dominus sic dimitteretur, venturi essent Romani, & deleruri locum, & gentē. Res autē ipsa contrariū omnino, & oppositum habuit exitum: nam quia nō dimiserunt Dominum

A sic, sed tanquā malefactorē in cruce crudeliter egerunt, venerunt tandē Romani, & locum, & gentem sustulerunt.

B Sic respublicas, sic regna, sic imperia in qua status ratio pessundat. Id rectē novit, & suo damno Ieroboā ille tertij Regum, qui ne reverteretur regnū ad domū David, si ascenderet populū, ut faceret sacrificia in domo Domini, ex cogitato consilio, fecit duos vitulos aureos, & dixit ei: Nolite ultra ascendere in Ierusalē. Ecce dixit tui, Israel, qui te eduxerunt de terra Egypti. Sed quantum, rogo, hæc statū ratio illi profuit? Et propter hanc causā peccavit domus Ieroboā, & versa est, & deleta de superficie terra. Huc tandem redacta verus politia Regis hujus, hucque vanæ recidunt regulæ statū rationis.

Respublicas illa status ratio pessundat.

3. Reg. 12.

C Quæ nā, quæso, recta status ratio, qua respublicæ servantur in statu, ac augeantur? Omnia post religionem ponenda, inquit peregrinæ Valerius Maximus. semper nostra civitas duxit, etiam in quibus summæ majestatis decus conspici voluit.

Ratio status recta quænam. Val. Max. apud D. Thom. ae per nostra civitas duxit, etiam in quibus summæ majestatis decus conspici voluit. lib. 1. c. 14.

D Quapropter nō dubitaverūt sacris imperia servare, ita se humanarū rerū habitura regimen existimantia, si divinæ potentie benē, acque constanter fuissent famulata.

D. Thom. ibid. lib. 2. c. 4.

E Sallustius in Catilinario ex Catonis sententia. Nolite, inquit, existimare, majores nostros armis Rempublicæ ex patre magnam fecisse, quippe amplior nobis quam ipsis armorū est copia, sed quia in eis fuit domi industria, fortis iustum imperium, in consulendo animus liber, neque delicto, neque libidini obnoxius.

F Emulatores (dixit magnus ille Machabæus ad filios) estote legi, & date animas vestras pro testamento patrum (hoc est, pro Republica) & accipietis gloriam magnam, & nomen æternum. Quod ad filiorum referimus principatum, inquit D. Thomas, quorum unus alteri successit. Ita respublicæ conservantur, augentur.

1. Mach. 2.

D. Thom. ibid.

D. Thomas opusculo recitato de eruditione Principū, libro 2. cap. 5. Qualiter Romani meruerunt dominium propter leges sanctissimas quas tradiderunt. Est, inquit, & alia ratio, unde dignē Romani dominium sunt adepti, zelus videlicet justitiæ, quo quidem modo acquisierunt principatum quodam jure naturæ, à quo habet exordium omne justum dominium.

D. Thom. ibid. lib. 2. c. 5.

Idem ibid. cap. seq.

Prov. 8.

Isocrat. in Arcopagit. Plutarc. ad Prine. inculd.

Et cap. sequenti: Quomodo concessum est eis dominium à Deo propter ipsorum civilem benevolentiam. Hæc igitur optima sunt status rationes: Per me, per me, inquit Deus, Reges regnant, & legum conditores iusta decernunt. Et de eodem dicitur: Non est similis tui in legislatoribus. Quare perversa status ratio censenda est, quæ divinæ legi quoquo modo adveseretur.

Est quidem status ratio, recta consultatio circa ea, quæ graviora, ac potiora sunt in gubernatione politica, civilibus, humanisque legibus per excellentiorem quandam epiicheiam, æquitatemve, non tamen divinâ lege superior. Unde Pilatus, populusque ratione status abusus, nec se ipsum in statu, nec Rempublicam incolumem conservavit.

Disceant Principes rectâ ratione status uti, non abuti.

A. Unde *causata*, innocentissime Domine, quasi impij iudicata est. Tu omnium cognitor, pro me cognitori audiendus astitisti. Iudicium intrasti Judex, rei reus factus es, à pœnalibus susceperisti pœnas, à damnatis sententiam non refugisti.

En hodie innocens Naboth, homo ille fructificans, qui exiit seminare semen suum. Hebr. quique discipulus ait: Elegi vos, ut eatis, & fructum afferatis; & qui dar velle, quod est semen, & perficere fructum, veræ, inquam, vineæ Domini Sabaoth, à Iezabel insulsa stercoraria, hoc est; Synagoga, quæ bonorum temporalium in stercore se volutabat, falsis in eum restibus perquisitis, postulatus, ac damnatus ad mortem.

O innocentissime Jesu, quàm potiori iure, ac innocentia ad Patrem conversus dicere poteris: Domine Deus, qui absconditorum es cognitor, qui nosti omnia, antequam fiant, tu scis, quid falsum testimonium tulerunt contra me, & ecce morior, eum nihil horum fecerim, quæ isti malitiosè composuerunt contra me.

Tu autem Domine Sabaoth, qui iudicas iustè, & probas renes, & corda. Vide amulionem tuam ex eis: (quæ nam & ipsi clamaverunt: Sanguis ejus suptr nos, & super liberos nostros) tibi enim revelavi causam meam.

Iudica me Deus, & discerne causam meâ, de gente, non sancta, ab homine iniquo, & doloso erue me.

Quænam, rogo, sãta unquam sententia iniquior, aut iniustior eã, quã innocentia ipsa damnatur? Solus amor innocentie patrocinator, ut si Christus hodie moritur innocens, amore patrocitante moriatur.

In horto Gethsemani capitur, & planè mysterio: quia undiq̃ue odorem innocentie halat; & signanter Gethsemani, quod est vallis olei, ut amor causam agat, & comprobeat innocentem, qui propter eã potius in horto, quàm in cœnaculo capi maluit, ne quã immoderantiæ suspicio orietur in captum.

In ædibus pontificiis percutitur à lapâ, & ne forte temerari erga Pontificem argueret ut honoris, hæc protinus pro innocentia subintulit: Si malè locutus sum, testimonium

Iob. 36. 3. Reg. 21. Dan. 13. Phil. 2. Dan. 13.

Jerem. 11. Psal. 42. Amor solus innocentia patrocinator. Cur in horto, non in cœnâ capi voluit. Ioan. 18.

SENTENTIA. PUNCTUM XXV.

Pilatus adjudicavit fieri petitionem eorum, Luc. 23. Et sedit pro tribunali, in loco, qui dicitur Lithostrotos. Hebraicè autem Gabbatha, &c. Tunc ergo tradidit eis illum, ut crucifigeretur. Joan. 19.

Ecl. 3.

Clem.

Habac. 1.

Isa. 53. Vatabl.

Tert. Apo. 6. 21.

Vidit sub Sole in loco iudicij impietatem, & in loco iustitiæ iniquitatem. Et quando magis? Fuit iidem, inquit Clemens, accusatores, testes, & iudices, sententiæque authores.

Heu! Quare non respicis, Domine, super iniquè agentes, & taces, devorante impij iustiorum se?

Nunc planè: De iudicio sublati es; aut juxta Vatabulum: Absque dilatione, & citra iudicij iraptus, v. l. pertractus es. Violentiâ nempe suffragiorum, inquit Tertullianus, in Crucem dedi tibi extorserunt.

E